Zwolle

Raadsvoorstel

Datum	6 oktober 2026
Onderwerp	Begroting 2027
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	Paul Guldemond

Samenvatting
De begroting 2027 is de eerste concrete uitwerking van het coalitieakkoord Bouwen op Zwolse kracht. We zetten stappen voor een sterke sociale basis, woningbouw, een duurzame leefomgeving en een toekomstbestendige economie. Zo verlagen we de huur van binnensportaccommodaties, investeren we in gebiedsvisies voor nieuwe woningbouwlocaties, zetten we extra middelen in voor de weerbaarheid en veerkracht in de stad en stellen we € 15 miljoen beschikbaar voor de nieuwbouw van basisschool De Springplank. Ook ondersteunen we kwetsbare huishoudens via Warm Thuis, we verkleinen de wachtlijst voor het Zwemvangnet en versterken we de Spoorzone als innovatiegebied.

De begroting voor 2027 is sluitend, maar de financiële ruimte voor de jaren daarna is beperkt. We kunnen daarom niet alle ambities en projecten tegelijkertijd uitvoeren. Om financieel gezond te blijven, moeten we prioriteiten stellen en keuzes maken in beleid, uitvoering en organisatie. Dat betekent dat we scherp kijken naar wat nodig is en wat slimmer, anders, minder, later of niet meer kan. Deze keuzes werken we zorgvuldig en in samenhang uit, met aandacht voor de gevolgen voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Financiële gevolgen

Betreft doel	914 Bedrijfsvoering
Begroting wijzigen	Ja
Budgetnummer	

Bijlagen

1. Begroting 2027
2. Geheime risicoparagraaf begroting 2027

Openbaarheid

☒ Openbaar
☐ Geheim

Datum 6 oktober 2026

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. In te stemmen met het financieel kader voor de begroting 2027 en daarmee:
   - Structureel € 2,8 miljoen in 2027 oplopend tot € 7,4 miljoen vanaf 2030 te bestemmen voor bestedingsvoorstellen van structurele aard.
   - Incidenteel € 17 miljoen in 2027 oplopend tot in totaal 22,1 miljoen in 2030 te bestemmen voor bestedingsvoorstellen van incidentele aard. In te stemmen dat deze onttrekking ten laste komt van de reserve incidentele bestedingen.
   - Vanaf 2028 een stelpost ‘Van Ark II’ opnemen in de begroting van € 4,0 miljoen aan de inkomstenkant vooruitlopend op financiële compensatie van het Rijk voor de financiële tekorten in de Jeugdzorg.
   - Vanaf 2028 een stelpost ‘Ombuigingen’ opnemen in de begroting van € 5,0 miljoen oplopend tot € 10,0 miljoen in 2030 en in de aanloop naar PPN een voorstel uit te werken voor de invulling daarvan.
   - Vanaf 2028 een stelpost ‘Ombuigingsagenda’ opnemen in de begroting van € 5,0 miljoen oplopend tot € 10,0 miljoen in 2030 en bij de PPN uitgewerkte bestedingsvoorstellen voor te leggen.
   - Het surplus van de weerstandscapaciteit, zijnde € 12,4 miljoen in gelijke delen te verdelen over de SIA, het IHP en de reserve incidentele bestedingen.
   - Een bedrag van € 36,5 miljoen te reserveren voor indexatie van projecten naar startdatum uitvoering en bij het voorjaarsmoment 2027 de reeds door de raad verstrekte kredieten te verhogen. Daarmee zijn deze kredieten taakstellend voor de realisatiefase.
   - Voor nieuwe gebiedsontwikkelingen die uit de SIA gedekt moeten worden uit te gaan van een minimale projectomvang van € 5,5 miljoen in plaats van € 5 miljoen.
2. In te stemmen met de inzet van de stelpost volumegroei sociaal domein voor de gestegen uitgaven voor de Jeugdhulp en Inkomensregelingen.
3. Kennis te nemen van de stand van zaken doorontwikkeling van de Planning & Control-cyclus
4. Kennis te nemen van de voorgestelde wijze van afdoening van de moties en toezegging:
   - Ruimte voor de toekomst, niet voor tekorten
   - Ontwikkeling systematiek indexering
   - Koelteplekken voor Zwollenaren
5. De onderhoudsreserve ’t Kleine Veer omzetten naar de onderhoudsreserve Veerdiensten.
6. De begroting 2027 vast te stellen met inachtneming van de aangenomen moties en amendementen.

Datum 6 oktober 2026

Inleiding

Met de Begroting 2027 zetten we de eerste concrete stappen in de uitvoering van het coalitieakkoord Bouwen op Zwolse kracht. We bouwen voort op de kracht van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Tegelijkertijd vraagt de groei van Zwolle om investeringen in wonen, voorzieningen, bereikbaarheid, de sociale basis en een toekomstbestendige economie. We maken in deze begroting belangrijke keuzes. Om financieel gezond te blijven zijn de komende jaren echter meer scherpe keuzes nodig. Er is de komende jaren geen geld voor nieuw beleid, tenzij we als gemeente besluiten om bestaande activiteiten of plannen uit te stellen of stop te zetten. In de uitvoering kunnen we ook niet alles tegelijk. Daarom brengen we focus aan en maken we keuzes in tempo, prioriteit en uitvoering.

We investeren zichtbaar in de stad. We verlagen de huur van binnensportaccommodaties en verkleinen we de wachtlijst voor het Zwemvangnet. We stellen € 15 miljoen beschikbaar voor de nieuwbouw van basisschool De Springplank en ondersteunen kwetsbare huishoudens met Warm Thuis bij het besparen van energie en het verlagen van hun woonlasten. We investeren ook in het groen in onze stad. Verder versterken we de samenwerking tussen onderwijs en ondernemers in het innovatiegebied Spoorzone, ondersteunen we bewonersinitiatieven, gaan we twee pilots uitvoeren om wijkprofielen op te stellen (in het kader van veerkrachtige wijken) en nemen we maatregelen om de veiligheid en weerbaarheid van de stad te vergroten. Zo verbinden we de ambities voor een sterke sociale basis, een aantrekkelijke leefomgeving en een toekomstbestendige economie aan concrete inzet in 2027.

De begroting voor 2027 is sluitend, maar de structurele ruimte is volledig benut. Er is geen geld voor nieuw beleid, tenzij we besluiten om bestaande activiteiten of plannen uit te stellen of stop te zetten. Kosten stijgen en de middelen van het Rijk groeien onvoldoende mee met de kosten van wettelijke taken. In het coalitieakkoord is daarom een structurele ombuiging van € 10 miljoen opgenomen. We zijn gestart met de voorbereiding van deze ombuigingen. De verdere invulling vraagt om inhoudelijke keuzes in beleid, voorzieningen en uitvoering. We werken deze keuzes uit richting de Perspectiefnota 2028. Eind dit jaar ontvangt de gemeenteraad een raadsbrief met de richtingen van de ombuigingen. In deze begroting zijn al wel keuzes gemaakt om knelpunten incidenteel op te lossen en is aan de organisatie de opdracht te geven dit structureel zelf op te lossen. Dit leidt tot een aanvullende taakstelling van € 1,3 miljoen voor de organisatie.

We kunnen niet alle gebiedsontwikkelingen, projecten en nieuwe ambities tegelijkertijd uitvoeren. De beschikbare middelen en uitvoeringscapaciteit zijn beperkt en ook marktontwikkelingen en netcongestie beïnvloeden het tempo. Daarom werken we aan een integrale prioritering, zodat duidelijk wordt welke projecten doorgaan, later worden uitgevoerd of worden gestopt. Voor de ontwikkeling op langere termijn investeren we in 2027 in gebiedsvisies voor Nieuw Zuthem, Vechtrand en Stadsbroek. Ook stellen we extra middelen beschikbaar om de plannen voor een van de uitleglocaties (Nieuw Zuthem of Vechtrand) verder uit te werken. Voor Stadsbroek geldt dat we dekking van aanvullende middelen voorzien via een te openen grondexploitatie.

We houden aandacht voor bestaanszekerheid en gelijke kansen. Inwoners die ondersteuning nodig hebben, moeten deze kunnen vinden. Daarom blijven we inzetten op het bereik en de toegankelijkheid van inkomensregelingen. Tegelijkertijd streven we er naar dat de uitgaven binnen de beschikbare financiële ruimte passen. Het is noodzakelijk om maatregelen te nemen en beleidsinterventies uit te voeren om de uitgaven beter te beheersen.

Datum 6 oktober 2026

Voor jeugd blijft het uitgangspunt dat kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien en dat passende hulp beschikbaar is wanneer dat nodig is. De sterk oplopende uitgaven in de jeugdhulp vragen om aanvullende maatregelen. We gaan een Taskforce houdbare jeugdhulp instellen. Deze taskforce volgt de ontwikkeling van de uitgaven nauwgezet en werkt gerichte maatregelen uit voor een financieel houdbaar jeugdstelsel. We willen onder andere toewerken naar strategisch partnerschap met minder aanbieders. Daarmee versterken we de sturing op passende jeugdhulp en op de uitgaven. Preventie, vroegsignalering en de verbinding met de sociale basis blijven daarbij van belang.

Om financieel gezond te blijven, hanteren we heldere financiële spelregels. Uitgangspunt is een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarbij structurele lasten in beginsel worden gedekt met structurele middelen. De Perspectiefnota is het integrale afwegingsmoment voor meerjarige investeringen en bestedingen. Nieuwe structurele uitgaven vragen daarom om structurele dekking en zo nodig om het versoberen, beëindigen of anders organiseren van bestaand beleid. We blijven daarnaast sparen voor toekomstige investeringen in onder meer de Strategische Investeringsagenda, onderwijshuisvesting. Een andere financiële spelregel is dat nieuwe voorstellen en plannen vergezeld gaan van dekking. Waarbij we ook oog hebben voor uitvoeringskosten van een mogelijk vervolg. We adviseren de raad om deze spelregel ook toe te passen en moties en amendementen met financiële gevolgen alleen in te dienen als daarbij een reële en passende dekking is aangegeven. Met een duidelijke dekking kan de raad de inhoudelijke en financiële gevolgen integraal afwegen en blijft de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een gezonde begroting geborgd.

We blijven ook stappen zetten in de doorontwikkeling van de Planning & Control-cyclus. Daarmee willen we de raad beter ondersteunen bij het sturen, controleren en bijsturen op beleid en financiën. De afgelopen jaren hebben we de programma-indeling van het sociaal en fysiek domein en van dienstverlening en bedrijfsvoering aangepast. In deze begroting voegen we indicatoren toe aan de programma's Groeiend en levendig Zwolle, Duurzame toekomst en Vitale wijken. Daarnaast brengen we meer eenduidigheid aan in de begrotingsteksten, passen we een eenduidige definitie voor kredieten toe en richten we de financiële begroting meer op hoofdlijnen in. De informatie die de raad nodig heeft om zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen, blijft beschikbaar.

Met deze begroting kiezen we voor een evenwichtige koers. We investeren gericht in de stad en bereiden tegelijk de keuzes voor die nodig zijn om Zwolle financieel gezond te houden. Dat doen we in samenhang en met aandacht voor de gevolgen voor inwoners, ondernemers, partners en de uitvoerbaarheid.

Kader
Niet van toepassing.

Beoogd effect
1. Vaststellen van de begroting 2027. Conform de bepalingen in de Gemeentewet moet de gemeenteraad uiterlijk 15 november 2026 de Begroting 2027 vaststellen en toezenden aan de provincie Overijssel.

Argumenten
1.1 *We verwerken het financiële kader uit het coalitieakkoord in de begroting 2027*

In het Coalitieakkoord is een aantal maatregelen opgenomen om de structurele bestedingsruimte de komende jaren te vergroten. Voor twee maatregelen – de ombuigingen van € 10 miljoen en het opnemen van een stelpost voor 'Van Ark II' – moeten nieuwe stelposten in de begroting worden opgenomen. De ombuigingen zijn immers nog niet uitgewerkt om toe te kunnen wijzen aan de budgetten in de begroting 2027, behalve de maatregel om te stoppen met het faciliteren van de jeugdtuinen. Voor de stelpost 'Van Ark II' aan de inkomstenkant geldt dat we in het voorjaar 2027 weten of het Rijk gemeenten gaat compenseren voor de tekorten in de Jeugdzorg. Dan weten we of de al in de begroting 2027 ingeboekte inkomsten daadwerkelijk via het gemeentefonds worden uitgekeerd.

Voor de maatregel om € 1 miljoen extra toe te rekenen aan de heffingen verwijzen we naar de Tarievennota waarin de gevolgen voor de tarieven in beeld zijn gebracht. Kostenstijgingen door externe ontwikkelingen, zoals loon- en prijsstijgingen en belastingen, treffen ook de afvalinzameling en stadsreiniging. Tegelijkertijd zijn afvalinzameling en stadsreiniging flink duurder geworden en wil het college de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend laten zijn voor de bijbehorende activiteiten. Een stijging van sommige tarieven is daarmee onvermijdelijk.

Aan de uitgavenkant zijn de voorgenomen uitgaven/investeringen in het Coalitieakkoord verwerkt in de begroting 2027. In het bestedingsplan zijn de verschillende voorstellen nader toegelicht. Daarbij is een onderverdeling gemaakt tussen voorstellen die voortvloeien uit het Coalitieakkoord, de zogenaamde 'boeggolf' en de reguliere bestedingsvoorstellen. Voor de bestedingsvoorstellen met betrekking tot het Coalitieakkoord geldt dat deze in de meeste gevallen op een stelpost worden gezet in de begroting. Dat betekent dat de gemeenteraad hierover nog afzonderlijk voorstellen ontvangt voordat de middelen tot besteding komen. Datzelfde geldt ook voor de ombuigingsopgave van € 5 miljoen in 2028, oplopend tot € 10 miljoen in 2030. Via stelposten worden de middelen gereserveerd, maar deze zijn nog niet toegewezen aan de verschillende beleidsprogramma's.

De begroting 2027 sluit met een voordeel van 11,2 miljoen. Voor later jaren is het beeld grillig met een overschot in 2028, een tekort in 2029 en een nagenoeg sluitende begroting in 2030. Hoewel we u een structureel sluitende begroting aanbieden, zien we nog steeds dat onze financiën de komende jaren onder druk staan.

1.2 Onttrekking surplus weerstandsvermogen

De weerstandsratio wordt berekend door de risico's af te zetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 74,4 miljoen en € 62,0 miljoen aan risico's komt de weerstandsratio uit op 120%, ruim boven de afgesproken normratio van 80%.

Het totaal gewogen risicobedrag stijgt met (afgerond) € 2,2 miljoen ten opzichte van de risico-inventarisatie voor Jaarrekening 2025 (van € 59,8 miljoen naar € 62,0 miljoen). Deze toename kent verschillende oorzaken. Binnen de zogenaamde 'open eind risico's' binnen het sociaal domein vallen twee zaken op:

1. De risico bedragen bij de verschillende open eind regelingen zijn veel lager ingeschat dan bij de vorige inventarisatie (bij alle niet PM-posten). Dit komt door genomen maatregelen op het vlak van uitstroom en instroom en nieuwe aanbestedingen en onder voorbehoud dat de extra middelen voor inkomensondersteuning en Jeugd bij de 2e Berap en de begroting 2027 (meerjarig) worden toegekend.

2. De kans dat een risico zich voordoet is bij de WMO verstrekkingen, thuisondersteuning en dagbesteding lager ingeschat (van 50% naar 25%). Deze verlaging hangt nauw samen met de hiervoor genoemde maatregelen.

Daarnaast zien we een mutatie van het risicobedrag in de hoogste kansklasse van 75%. Deze wordt veroorzaakt door het opnemen van een risicobedrag voor de AOS HUB Weezenlanden. Bij de vorige risico-inventarisatie was dit risico als PM-post opgenomen. Door het concreet worden van de plannen zijn verschillende risico's met betrekking tot deze HUB te onderkennen. Deze hebben voornamelijk te maken met integrale- en project overstijgende risico's, planologische risico's en risico's met betrekking tot de realisatie van de mobiliteitshub. Deze risico's zijn al aangegeven in de Raadsbrief Start realisatie mobitiliteitshub Weezenlanden-Noord (d.d. 21 mei 2026).

In het Coalitieakkoord staat vermeld dat een (positief) rekeningresultaat voortaan jaarlijks in gelijke delen over de SIA, het IHP en de reserve incidentele bestedingen wordt verdeeld. We stellen daarom voor om het surplus van € 12,4 miljoen in de weerstandscapaciteit in gelijke delen te verdelen over de SIA, het IHP en de reserve incidentele bestedingen.

1.3 Indexering SIA

De financiering van grootschalige investeringen in gebiedsontwikkelingen en mobiliteitsvraagstukken loopt via de Strategische Investeringsagenda (SIA). De SIA geeft inzicht in de toekomstige financieringsbehoefte van deze investeringen en dient als afwegingskader om te bepalen hoeveel investeringsruimte er in de eerstkomende jaren nodig is.

In het voorjaar van 2025 bent u geïnformeerd over de uitkomsten van de prioritering van de SIA projecten die toen heeft plaatsgevonden. Afgelopen voorjaar zijn deze projecten geïndexeerd. Veel investeringsbedragen waren nog gebaseerd op prijspeil 2021/2022.

Bij de indexatie is nog geen rekening gehouden met het toekomstig moment waarom daadwerkelijk wordt geïnvesteerd en de verwachte toename van de kosten in die tussenliggende jaren. In een door uw raad aangenomen motie - Motie M15-2 Ontwikkeling systematiek automatische indexering kredieten t.b.v. SIA - roept u het college op om:

- Een systematiek te ontwikkelen, waarin budgetten voor projecten in de SIA (categorieën A t/m D), voor zover financieel zijn uitgewerkt en al geïndexeerd zijn tot en met het moment van realisatie;
- Hierbij inzichtelijk te maken wat de effecten zijn van deze systematiek op de beschikbare investeringsruimte binnen de SIA, inclusief het effect op de prioritering van projecten;
- Om zodoende te borgen dat er daadwerkelijk voldoende budget is voor realisatie als het moment van uitvoeren is aangebroken.

Vooruitlopend op de gevraagde systematiek hebben we in beeld gebracht welk bedrag noodzakelijk is om de projecten uit de categorieën A en B te indexeren tot het moment van start uitvoering. In totaal is daarmee een bedrag gemoeid van € 36,5 miljoen waarbij rekening is gehouden met het feit dat bedragen die zijn toegezegd door derden niet worden geïndexeerd. Dat betekent dat de extra kosten gerelateerd aan deze bijdragen voor rekening van de gemeente komen.

We stellen voor om een bedrag van € 36,5 miljoen te reserveren voor indexatie van projecten naar startdatum uitvoering en bij het voorjaarsmoment 2027 de reeds door de raad verstrekte kredieten te verhogen. Daarmee zijn deze kredieten taakstellend voor de realisatiefase.

Verder stellen we voor om voor nieuwe gebiedsontwikkelingen die uit de SIA gedekt moeten worden uit te gaan van een minimale projectomvang van € 5,5 miljoen in plaats van € 5 miljoen. Dit sluit aan op een aangenomen motie van uw raad om met een voorstel te komen voor de indexatie van de € 5 miljoen-grens (Motie M17-9 Ruimte voor de toekomst, niet voor tekorten).

1.4 Stelpost ombuigingen en ombuigingsagenda
In het coalitieakkoord is een structurele ombuigingsopgave van € 10 miljoen afgesproken. Deze ruimte is nodig om stijgende kosten op te vangen en om te komen tot samenhangende transformaties in beleid, uitvoering en organisatie. Deze transformaties zijn onder meer nodig voor het sociaal domein, het beheer (waaronder de nota kapitaalgoederen), en voor de ontwikkeling naar een data- en digitaal gestuurde organisatie. We zijn gestart met de voorbereidingen van deze ombuigingen en eind van het jaar ontvangt de gemeenteraad een raadsbrief met richtingen en in de Perspectiefnota 2028-2031 worden deze verder uitgewerkt. De plannen, financiële gevolgen en opbrengsten van de ombuigingsopgave zijn nog niet voldoende concreet om de in het coalitieakkoord opgenomen ombuigingstaakstelling van € 2 miljoen en de daarmee samenhangende ruimte van € 2,5 miljoen al in de begroting 2027 te verwerken. In de PPN hopen we de eerste concrete voorstellen te presenteren. En waar mogelijk verwerken deze al in de tweede beleidsrapportage 2027.

1.5 We zetten de stelpost Volumegroei in voor de aanvullende uitgaven voor Jeugdhulp
We zien dat de uitgaven op Jeugdhulp verder oplopen. Voor jeugdhulp is vanaf 2027 structureel € 4,8 miljoen extra nodig. Het aantal jeugdigen met jeugdhulp daalt niet verder, terwijl de eerder aangekondigde Rijksmaatregelen met besparende effecten uitblijven en de zorgvraag zwaarder en duurder wordt. Vooral het tekort aan pleegzorg, gezinshuizen, passende verblijfsplekken en vervolgplekken leidt tot langdurige inzet van duurdere, niet altijd passende hulp. Voorgesteld wordt om de overschrijding te dekken uit de stelposten voor Volumegroei Sociaal domein (tranche 2027 en 2028 € 1,5 miljoen, tranche 2029 € 300.000) en de tijdelijke vrijval binnen Beschermd Wonen, waardoor de aanvraag per saldo budgetneutraal is. De oplopende uitgaven vragen om aanvullende maatregelen en we gaan dan ook een taskforce houdbare Jeugdhulp instellen. Deze taskforce volgt de ontwikkeling van de uitgaven nauwgezet en werkt gerichte maatregelen uit voor een financieel houdbaar jeugdstelsel.

1.6 We zetten de stelpost Volumegroei in voor de aanvullende uitgaven voor uitgaven inkomensregelingen
We ondersteunen inwoners met een laag inkomen met inkomensregelingen en voorzieningen. De meeste regelingen zijn open-einderegelingen en een aantal wordt uitgevoerd via subsidie. Door verbeteringen in de toegankelijkheid en bekendheid van de regelingen, gecombineerd met maatschappelijke ontwikkelingen, worden deze voorzieningen door een groeiende groep Zwollenaren benut. Daarnaast heeft landelijke wetswijziging in de studietoeslag geleid tot hogere uitgaven binnen deze regeling Er is voor 2026 is een prognose opgesteld waaruit blijkt dat een overbesteding van circa € 1,1 miljoen op het budget wordt verwacht.
Bij het voorjaarsmoment in 2025 is de afspraak gemaakt om een financieel kader (taakstelling) voor inkomensregelingen op te nemen. Er is in 2027 een taakstelling van € 0,3 miljoen, in 2028 van € 0,6 miljoen en in 2029 € 0,9 miljoen. Begin volgend jaar worden maatregelen om deze taakstelling te behalen aan de raad voorgelegd.
Ook gaan we aan de slag om de overschrijding van €1,1 miljoen te verminderen. Het voorstel is dat deze opgave meegenomen wordt in de opdracht van de transformatie en de ombuigingsopgave van het sociaal domein, zoals deze in het coalitieakkoord is opgenomen. Hiervoor worden richtingen in de

PPN 2028 gepresenteerd. Voor dit moment is het voorstel om het structurele tekort in 2027 en 2028 te dekken uit de algemene middelen en in 2029 hiervoor de stelpost Volumengroei Sociaal Domein in te zetten (tranche 2029 € 1,1 miljoen). Hierdoor is de stelpost Volumegroei Sociaal Domein tot en met 2029 vrijwel volledig benut.

1.7 Reserve veerdiensten
De onderhoudsreserve 't Kleine Veer wordt gebruikt voor de verrekening van de kosten voor het planbaar onderhoud aan de veerdiensten. Dit onderhoud is gebaseerd op de Meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) Veerdiensten. In deze MJOP zijn naast 't Kleine Veer ook het Haersterveer en het Schellerveer opgenomen. Met het vaststellen van de Begroting 2025 is daarom besloten om de kosten van het planbaar onderhoud van deze veerverbindingen ook te verrekenen met deze onderhoudsreserve. Omdat de reserve daarmee betrekking heeft op meerdere veerverbindingen, stellen we voor om de naam van de reserve te wijzigen in Onderhoudsreserve Veerdiensten.

2.1 We blijven stappen zetten in de doorontwikkeling van de Planning & Control-cyclus
We werken verder aan het verbeteren van onze Planning & Control-cyclus. We willen de begrotingsprogramma's en doelen beter laten aansluiten bij de opgaven van de stad. Daarmee ondersteunen we de raad, het college en de organisatie om bij de bespreking van de P&C-documenten meer op hoofdlijnen te sturen.

De afgelopen jaren hebben we de programma-indeling van het sociaal en fysiek domein en van dienstverlening en bedrijfsvoering aangepast. In deze begroting hebben we indicatoren toegevoegd aan de programma's Groeiend en levendig Zwolle, Duurzame toekomst en Vitale wijken. Ook hebben we de teksten in de begroting meer eenduidig gemaakt.

Daarnaast passen we in deze begroting een eenduidige definitie van kredieten toe. In de begroting 2026 staan in de tabel kredieten zowel de meerjarig incidentele budgetten (projectbudgetten) als investeringskredieten (krediet dat geactiveerd wordt en waarop afgeschreven wordt). Vanaf de begroting 2027 willen we een beter onderscheid maken in baten en lasten en investeringskredieten. Daarom is gekozen om de meerjarig incidentele budgetten in de begroting rechtstreeks te ramen op de baten en lasten. Dat betekent dat de meerjarig incidentele budgetten zijn onderverdeeld naar jaarschijven en deze zijn geraamd in de meerjarenbegroting. De lijst kredieten bestaat daarna alleen nog uit de investeringskredieten. Om te zorgen dat het inzicht in deze incidentele (project)budgetten wel behouden blijft, is in het "Overzicht incidentele lasten en baten" een tabel opgenomen van het budget en de geraamde jaarschijven per programma groter dan € 200.000. Nog niet alle budgetten zijn juist verdeeld over de jaarschijven, wij verwachten dit in de komende jaren steeds beter te kunnen inschatten en ramen. Zo krijgen we een steeds beter inzicht in het verwachte uitgavenpatroon over de jaren heen.

We hebben ook de financiële begroting aangepast. In de financiële begroting staan verschillende totaaloverzichten opgenomen, zoals van de structurele en incidentele baten en lasten, reserves en voorzieningen, meerjarenbalans, taakvelden en EMU-saldo. We hebben in de financiële begroting de overzichten op genomen die vanuit de BBV en onze financiële verordening verplicht zijn. De informatie uit de overzichten die we niet meer in de begroting hebben gepresenteerd is desgewenst nog wel beschikbaar.

3.1 We hebben moties in de begroting opgenomen

In de vorige coalitieperiode zijn twee moties aangenomen die betrekking hebben op de SIA. In de motie Ruimte voor de toekomst, niet voor tekorten wordt gevraagd om een voorstel voor de indexatie van de 5 miljoen grens. In de motie Ontwikkeling systematiek indexering wordt gevraagd om een systematiek voor de indexering te ontwikkelen. Deze moties zijn meegenomen in het voorstel van de indexatie in de SIA die in deze begroting is opgenomen (zie ook argument 1.3).

Voor de zomer is de motie Koelteplekken voor Zwollenaren opgenomen. In deze begroting is een voorstel opgenomen om de verkenning uit te voeren. Deze wordt in samenhang met de aanpak Weerbaarheid en Veerkacht opgepakt.

Alternatieve mogelijkheden
Niet van toepassing.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Niet van toepassing

Communicatie
De stad wordt geïnformeerd via de websites voor de begroting en de beleidsrapportage 2026-2 (berap). Er wordt daarnaast een persbericht uitgebracht en een infographic gemaakt en gepubliceerd.

Duurzaamheid
Voor een overzicht van de maatregelen op het gebied van duurzaamheid verwijzen we naar Programma 4 Duurzame Toekomst in de begroting 2027.

Financiën
Voor het totaaloverzicht van de bestedingsvoorstellen wordt kortheidshalve verwezen naar de betreffende paragraaf in de begroting. Met het vaststellen van de begroting 2027 stelt de raad de programmabudgetten vast, inclusief de bestedingsvoorstellen en de vervangingsinvesteringen. De vervangingsinvesteringen zijn onderdeel van de paragraaf investeringen.

Risico’s
De risico’s staan beschreven in de paragraaf ‘Weerstandsvermogen en risico’s’ en in de geheime risicoparagraaf.

Vervolg
Conform de bepalingen in de Gemeentewet moet de gemeenteraad uiterlijk 15 november 2026 de Begroting 2026 vaststellen en toezenden aan de provincie Overijssel.

Openbaarheid
Deze beslisnota is openbaar, met uitzondering van de geheime risicoparagraaf.

Op grond van artikel 87 juncto artikel 88 lid 2 van de Gemeentewet met een beroep op het financiële belang van de gemeente, zoals genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b van de Wet open overheid (Woo) en het voorkomen van onevenredige benadeling van de gemeente Zwolle, geheimhouding op te leggen ten aanzien van de geheime risicoparagraaf behorende bij de begroting 2027.

Datum 6 oktober 2026

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer